

Estruplund Herregårdslandskab

DDO©COWI

Naturgeografisk beskrivelse

Estruplund Herregårdslandskab er - trods sin lille størrelse - opdelt i to meget forskellige geomorfologiske landskaber. Den sydvestlige del er del af et større sammenhængende morænelandskab og i hele området strækker sig en randmoræne med stejle litorinakystskrænter som afgrænsning til marint forland i områdets nordøstlige del. Morænelandskabet er storbakket med jævnt fald ned mod Ingerslev Å og endvidere gennemskåret af dybe, markante vandløbsdale i de skråninger, der omgiver Estruplund Bæk og Rejsdal Bæk.

Det marine forland i områdets nordvestlige del er del af et større sammenhængende marint forland der strækker sig langs Kattegatkysten. Landskabets terræn er skabt i forbindelse med landhævningen efter sidste istid og det marine forland, som i dag er inddigede marker, var i jægerstenalderen dækket af havet. Der findes et stort net af afvandingskanaler i det opdyrkede marine forland.

Kulturgeografisk beskrivelse

Herregården Estruplund ligger ved Kattegatkysten mellem landsbyerne Ingerslev og Store Sjørup. Hovedbygning, avlsbygninger samt Estruplund Kirke ligger ved foden af litorinakystskrænten på overgangen til det marine forland.

Estruplund Skov er en gammel skov, som kan dateres helt tilbage til 1789. Den største del er omgivet af jord- og stendiger, som gennemgående er i god stand og hører til de mest komplette i Norddjurs. Foruden Estruplund Skov findes der på det marine forland større plantagearealer med løvtræ og juletræsproduktion.

Foruden skove og plantager er Estruplunds jorder opdyrkede. På det marine forland er opdyrkning gjort mulig ved inddigning, og markerne er omkransede af levende hegn. Pudsigt er det, at markernes struktur - til forskel for markstrukturen i det tilgrænsende kystlandskab ved Søleddet - orienteret parallelt på kysten. En grund til dette kunne være, at området er inddiget til forskel for de nordligere marker, der afvandedes ved grøfter med fald mod kysten.

© Skyphoto

Herregården Estruplund har været ejet af en række af de store adelsslægter Friis, Rosenkrantz, Brock og Lykke. Gården var oprindeligt ladegård til Hevringholm. Hovedbygningen er opført i 1800-tallet i ét stokværk, siden forhøjet og om- og tilbygget. De fleste af avlsbygningerne er nyopført efter brand i 1921.

Estruplund Kirke er oprindeligt en kirke i landsbyen Estruplund, som nedbrændte i 1600-tallet. Kirken var den eneste bygning, der blev reddet fra branden.

Herregårdsskabet er - med dets store markenheder, gammel løvskov, inddigede arealer, digestruktur samt historiske bygninger og parkarealer - en kulturhistorisk helhed.

Visuel beskrivelse

Karaktergivende for området er kontrasten mellem det flade, og meget særprægede kystlandskab og det jævnt kuperede landbrugsareal med de markante dalpartier.

Herregårdslandskabet består af flere, markante og afgrænsede rum, der gør, at området opleves som lukket når man færdes i det. Rummene består af de store, åbne marker på morænefladen, de skovklædte og dybe dalpartier, herregårdsbygningernes nærmeste omgivelser med parkelementer samt de åbne, flade inddigede marker med rumdelende levende hegn. Ved færdsel gennem rum og stemninger opleves området som varieret, og man er ikke i tvivl når man skifter fra for eksempel bøgeskov til mark eller fra lavbundsplantage til herregårdsstemning.

Estruplund Herregårdslandskab er udpeget som Bevaringsværdigt Landskab i Kommuneplan 2013. Nøglekarakterer er store markenheder, skovklædte dalstrøg med markante skovbryn, herregårdsbygninger, bygninger beliggende på overgangen mellem marint forland og moræne, intakte diger og parkelementer.